

KATSAUS: SILMÄYS NUORISOTUTKIMUKSEEN

Merja Leppälahti

Laajasti ottaen nuorisotutkimus kohdistuu tavalla tai toisella nuoriin. Tutkimusalueena voivat olla nuorten toimintayhteisöt kuten koulumaailma (esim. Tolonen 2001; Lehtonen 2003; Aaltonen 2006) nuorisokulttuurit ja harrastukset (esim. Lähteenmaa 2000; Raippa 2002; Vaaranen 2004), arvot ja asenteet (esim. Juppi 2004; Salomäki 2004), kulutustottumukset (esim. Autio 2006), ylipäänsä nuorten kokemukset elämismailmansa eri alueilla nykyisyydessä sekä myös menneinä aikoina (esim. Tuomaala 2004). Nuorisotutkimuskentän kirjo on lähes ääretön, ainoastaan puhtaasti lääketieteellinen tutkimus rajataan toisinaan varsinaisen nuorisotutkimuksen alueen ulkopuolelle.

Myös itse *nuoruuden* käsite on liukuva. Nuoruuden rajat ovat muuttuneet eri aikoina ja riippuvat määrittelyn tavoitteista. Viime kädessä nuoruuden määrittelyminen ja rajaaminen on kiinni tutkijasta ja tutkimuskontekstista. Nuoruus voidaan määritellä esimerkiksi erilaisin ikärajoin, kehitysvaiheena tai elämänvaiheena. Täysivaltaisen aikuisen statuksen saavuttaminen on liitetty säädettyihin ikärajoin ja tiettyihin elämän siirtymäkohtiin, kuten rippikoulun käymiseen, koulun päättämiseen tai palkkatyön aloittamiseen. Historiallisesti katsoen nuoruus on kuitenkin nykyään entistä pitempi ajanjakso, sillä nuoruus alkaa fysiologisesti yhä aikaisemmin, ja erityisesti pitkät opiskeluajat venyttävät nuoruutta aikuisuuden suunnassa. Esimerkiksi lukiolaiset tulevat opiskeluaikanaan virallisesti täysi-ikäisiksi, mutta koulussa he pysyvät vajaavaltaisina, lapsen asemassa, koulun päättymiseen asti. (Saarikoski 1994, 160–161.) Suomessa 18-vuotias on täysi-ikäinen, mutta nuorisolain (2006) mukaan nuoriksi lasketaan alle 29-vuotiaat. Usein nuoruus nähdään elämänvaiheena, jolloin lapsuus on jäämässä taakse mutta vakiintunutta aikuisuutta ei vielä ole saavutettu. Nuoriksi on yleensä tulkittu naimattomat henkilöt, jotka ovat fyysisesti ja muutenkin lähes aikuisia, mutta eivät vielä täysivaltaisia. (Aapola & Kaarninen 2003, 13.)

NUORISOTUTKIMUKSEN ALKUVAIHEISTA JA SUUNTAUKSISTA

Sosiologisesti painottuneen nuorisotutkimuksen keskeisimpiä tutkimusalueita ovat olleet vertaisryhmissä toimiminen ja erilaiset alakulttuurit. Varhainen, 1920-luvun Yhdysvalloissa alkanut nuoriin kohdistuva tutkimus keskittyi rötösteleviin jenginuoriin. Tämän ajan nuorisotutkimuksen klassikkona voi pitää Frederic M. Thasherin vuonna 1927 julkaisemaa tutkimusta Chicagon jengeistä. (1) Hän luokitteli tutkimuksessaan erityyppisiä jengejä, joiden muodostumisen taustalla hän näki nuorten sosiaaliset olosuhteet. Jengien toiminta muotoutui Thasherin mukaan toisaalta ympäristön arvostusten, toisaalta nuorten omien toiveiden mukaan. Thasher näki nuorissa jonkun verran joustavuutta, toisin kuin esimerkiksi August Hollingshead (2), joka tulkitsi nuorten käyttäytymisen ja menestyksen riippuvan melko deterministisesti sosiaalisesta asemasta, johon nuoren yksilöllisillä valinnoilla ei juuri ole vaikutusta. Varsinkin Yhdysvalloissa jengitutkimus on jatkuvasti tärkeä osa nuorisotutkimusta, ja varhaisissa tutkimuksissa hahmoteltuja ideoita on käytetty pitkään uusien tutkimusten pohjana. (Puuronen 2006, 72–80.)

Toinen nuorisotutkimukseen vaikuttanut suuntaus on alakulttuuritutkimus, joka alkoi 1950- ja 1960-luvulla Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa. Nykytutkimuksen kannalta merkittävintä alakulttuuritutkimuksen teoriaa on edustanut 1970-luvulla syntynyt Birminghamin koulukunta. Alakulttuurien nähtiin sijoittuvan työväenluokan emokulttuurin ja keskiluokkaisen valtakulttuurin väliin ja sisältävän piirteitä molemmista. Ryhmään kuuluvien identiteettiä tuottaa yhteinen tyyli, joka kuvastuu esimerkiksi pukeutumisessa, musiikkimaussa, tiettyjen symbolien käytössä ja ulkoisessa käyttäytymisessä. Tähän liittyy usein kaupallisia aspekteja ja kansainvälisiä vaikutteita. Alakulttuurit rakentuvat valtakulttuurista erottautuen ja irrottautuen, ja niihin voi liittyä myös valtakulttuurin vastustusta. Alakulttuureista erotetaan toisinaan vastakulttuurit, joissa tietoisesti pyritään vastustamaan valtakulttuuria joko toimimalla sitä vastaan tai jättäytymällä siitä ulos. (Heiskanen & Michell 1985, 29–48.) Alakulttuuritutkimusta kritisoitiin sisältäpäin jo 1970-luvulla varsinkin siitä, että tutkimus suuntautui erityisesti työväenluokkisiin poikiin. Suomessakin todettiin 1980-luvulla, ettei brittiläiseen yhteiskuntaan sopivien käsitteiden siirtäminen suomalaiseen tutkimukseen ollut suinkaan ongelmaton. Alakulttuuritutkimuksesta ja sen kritiikistä on lähtenyt liikkeelle post-alakulttuuritutkimuksia, joissa alakulttuureita ei nähdä ainakaan pelkästään luokka-aseman synnyttämänä vaan paremminkin ”sukupuolen, etnisyyden (rodun), sukupuolisen suuntautuneisuuden tai musiikkimaun perustalta.” (Puuronen 2006, 117–121.)

Historiallisesti nuorisoryhmiä ja nuoruutta tarkasteltaessa sovelletaan usein edelleenkin Karl Mannheimin vuonna 1927 esittämiä sukupolviteorioita. Mannheimin mukaan sukupolvi ei ole mitattavissa pelkästään vuosiluvuin eikä samaan aikaan eläminen takaa samaan sukupolveen kuulumista. Keskeisempää on sama sukupolviasema eli yhteisessä historiallisessa ja sosiaalisessa ryhmässä jaetut kokemukset. Aktualisoitunut sukupolvi muodostuu, kun ihmiset jakavat sukupolviaseman lisäksi ”yhteisen kohtalon, ideat ja käsitteistön” sekä tiedostavat asemansa historiallisessa muutoksessa.

(Tuominen 1991, 48–52.) Sukupolviajattelu sopii tietenkin monenikäisiin sukupolviin, ei pelkästään nuorisotutkimukseen.

Nuorisotutkimusta lähellä ovat lapsuustutkimus ja tyttöstudium. Koska lapsuuden ja nuoruuden välillä ei ole yksiselitteistä ikämäärittelyä, rajanveto lapsuuden tutkimuksen ja nuorisotutkimuksen välillä on joskus häilyvää. Lapsuuden tutkimus on pitkään liittynyt perhetutkimukseen tai kasvatustutkimukseen. Yhteiskuntatieteissä on vasta 1990-luvulla alkanut ”uuden lapsuustutkimuksen” suuntaus, jossa tavoitellaan pääsyä lapsen omaan kokemusmaailmaan. Folkloristi Leea Virtanen teki tällaista lapsilähtöistä tutkimusta jo 1970-luvulla. (Makkonen 2005, 23–33.) Tyttöstudium puolestaan on lähtenyt liikkeelle 1970-luvulla nuorisotutkimusta tehneiden naisten huomiosta, että nuorisotutkimus on keskittynyt vahvasti poikiin. Toisinaan jopa tutkimusten tuloksia esiteltäessä pojista tehdyt havainnot yleistettiin yleensä nuoria koskeviksi. Tyttöihin keskittyvissä tutkimuksissa haluttiin löytää ja nostaa esiin vähemmän näkyvää tyttökulttuuria. (Lähteenmaa & Näre 1992, 9–11.) Nykyään tyttöstudium on jonkun verran eriytynyt nuorisotutkimuksesta ja liittyy käsitteenmuodostukseltaan yhä enemmän naistutkimukseen. Nuorisotutkimuksen lisäksi tyttöstudium liittyy myös lapsuuden tutkimukseen, sillä tyttöstudiumin piiriin kuuluvat myös pikkutyöt eli tutkimuskohteena eivät ole vain nuoret. (Tyttöstudiumista lisää Ojanen 2008 tässä numerossa.) Feministisessä tutkimuksessa kehitettyjä teorioita hyödyntävä miestutkimus ei vielä ole saanut rinnalleen tyttöstudiumin verrattavaa erillistä poikatutkimusta, mutta tällainenkin on aluillaan.

NUORISOTUTKIMUSTA SUOMESSA

Nuoriin liittyviä tutkimuksia ilmestyi Suomessa jo varhain, ensimmäisten joukossa olivat vuosina 1915 ja 1916 valmistuneet sielutieteelliset tutkimukset. (3) Perintetutkimuksen kannalta mielenkiintoisena voidaan pitää Rafael Helankon sosiologista väitöskirjaa *Turun poikasakit. Sosiologinen tutkimus 9–16-vuotiaitten poikien spontaanisista ryhmistä vv. 1944–51* vuodelta 1953. Helanko pohjasi tutkimuksensa Thasherin jengitutkimuksiin todeten, että vaikka amerikkalaisissa tutkimuksissa keskitytään pääasiassa rikoksiin syyllistyneisiin slummien poikajoukkoihin, turkulaisten poikien spontaanisti muodostamat sakit ovat osa samaa ilmiötä. (Helanko 1953, 12–13.) Helankon tutkimusaineistona oli laaja koululaisilta kerätty kyselyaineisto sekä jonkun verran haastatteluja ja muuta aineistoa, kuten käsikirjoitettuja lehtiä, partiolaisten vartionpäiväkirjoja ja poliisitutkintapöytäkirjoja, joiden pohjalta hän tarkasteli sakkien syntymistä, rakennetta ja toimintaa. Helanko totesi, että tärkein harrastus sakeissa oli urheilu, lähinnä erilaiset pallopelit. Sakkien välisissä suhteissa tärkeäksi kerrottiin erillinen kilpaileminen, minkä lisäksi toisinaan myös tapeltiin. Tappelut olivat yleisimpiä nuorempien ryhmien välillä ja vähenivät poikien vanhetessa. (Helanko 1953.)

Toinen 1950-luvulla valmistunut nuoriin miehiin liittyvä väitöskirja on Elina Haavio-Mannilan *Kylätappelut* (1958). Tämäkin on sosiologinen tutkimus mutta historiallisesti suuntautunut, sillä kylätappelut kuuluivat jo tutkimusajankohtana mennei-

syyteen. Haavio-Mannila tarkasteli kylätappeluinstituutiota lähinnä kansatieteellisen arkistoaineiston valossa rakentaen kylätappelun ideaalityyppiä. Vaikka yksittäinen kylätappelu ei noudata täydellisesti ideaalityypin rakennetta, siinä näkyvät ilmiön olennaiset piirteet. (Haavio-Mannila 1958, 4–8.) Haavio-Mannila totesi kylätappelut yleisiksi kyläasutusalueilla Lounais-Suomessa, Pohjanmaalla ja Etelä-Karjalassa. Hän päätteli niiden lisäävän kylän yhteishenkeä ja nuorukaisryhmän kiinteyttä sekä toimivan sisäryhmävioliittojen ja kylien välisen dynaamisen tasapainon säilyttäjänä. (Haavio-Mannila 1958, 130–145.)

Matti Sarmela tarkasteli vuonna 1969 ilmestyneessä väitöskirjassaan *Reciprocity Systems of the Rural Society in the Finnish-Karelian Culture Area* erilaisia maaseutuyhteisön sosiaalisen yhdessäolon muotoja noin sadan vuoden ajanjaksolta. Osassa toimijoina olivat sekä vanhemmat että nuoret (esimerkiksi kirkkopyhät, talkootanssit), osa kuului pelkästään nuorison elämänpiiriin (esimerkiksi yöjalassa käyminen). Sarmela kuvasi erillisen nuorisokulttuurin syntymistä 1800-luvulla, ja häntä voi oikeastaan pitää autonomisen nuorisokulttuurin idean edelläkävijänä Suomessa. Sarmelan tutkimusaineistona oli laaja arkistomateriaali, jonka pohjalta hän tavoitteli Haavio-Mannilan tavoin ilmiöiden ideaalityyppejä. Lisäksi Sarmela kuvasi tutkittavia ilmiöitä myös tilastollisesti. (Sarmela 1969, 9–24.)

Helena Helven nuorten maailmankuvaa käsittelevä väitöskirja *Nuorten maailmankuva. Seurantatutkimus pääkaupunkiseudun erään lähiön nuorista* (1987) oli pitkittäistutkimus, jossa tietoja kerättiin samoilta henkilöiltä vuosina 1976, 1982–82 ja 1984–85. Keruumenetelminä Helve käytti lomakekyselyä ja haastatteluja; lisäksi hän teetti nuorilla vastaajilla piirtämistehtävän, myöhemmin myös sanallisia tehtäviä. Kyselylomakkeessa oli runsaasti kysymyksiä, joita analysoitiin tilastollisin menetelmin, lähinnä faktorianalyyseillä. Pitkäaikaisen seurantatutkimuksen ongelmana Helve näki sen, että alussa asetetuissa kysymyksissä on pysyteltävä koko ajan, koska muuten tulosten käsitteleminen olisi ollut vaikeaa tai mahdotonta. Hän ratkaisi ongelman pitämällä lomakkeen periaatteessa samana, mutta nuorten varttuessa hän lisäsi uusia kysymyksiä ja myös poisti joitakin lapsille suunnattuja kysymyksiä.⁽⁴⁾ Helve erotteli uskonnollisen, maagis-metafyysisen, tieteellisen ja joukkotiedotusvälineiden luoman maailmankuvan mutta totesi, että nämä esiintyvät nuorilla useimmiten monikerroksisina ja sekoittuneina. (Helve 1987, 239–248.)

1990-luvulla nuorisoon liittyvien väitöskirjojen määrä alkoi lisääntyä eri tieteenaloilla. Perinteentutkimuksessa 1960-luvulta alkaen tapahtunut paradigman muutos alkoi vaikuttaa myös väitöskirjojen aihevalintoihin. Stig Söderholmin väitöskirja *Liskokuninkaan mytologia* (1990) tarttui uudenlaiseen aiheeseen, rock-yhtyeen laulusolistiin liittyvään faniuteen, jota Söderholm tarkasteli Jim Morrisonin haudalle⁽⁵⁾ keskittyvänä henkilökulttina. Söderholm keräsi tutkimusaineistonsa pääosin havainnoimalla kulttiin liittyvää rituaalista toimintaa, mikä tuotti kenttäpäiväkirjojen lisäksi runsaasti kuvamateriaalia. Hän näki Morrison-kultin alakulttuurisena post-alakulttuuriseen tapaan: alakulttuurin piiriin kuuluvia yhdisti nimenomaan kiinnostus Morrisoniin, nuorena kuolleeseen rockin kapinalliseen.

Helena Saarikosken vuonna 1994 julkaistu väitöskirja *Kouluajan kivoin päivä. Folkloristinen tutkimus penkinpainajaisperinteestä* edustaa nykyaikaisen perinteentutkimuk-

sen suosimaa laadullista tutkimusta. Saarikosken tutkimusaineisto on kerätty kulttuuriantropologisen mallin mukaisesti pääosin haastatteluin ja havainnoimalla, lisäksi hän käytti myös abilehtiä, laulumonisteita ja ylioppilasaineiden kuvauksia. Saarikoski lähestyi penkinpainajaisperinnettä rituaalina, siirtymäriittinä statuksesta toiseen. Penkinpainajaisten tunnusmerkkinä oli riehuminen, johon kuului metelöinti, sotkeminen ja opetuksen häiritseminen. Eri vuosiluokat voivat jopa kilpailla penkinpainajaisten riehakkuudessa. (Saarikoski 1994, 138–143.) Saarikoski totesi penkinpainajaisiin kuuluvan karnevalismin kääntävän hetkeksi nurin monenlaisia koulun arkeen kuuluvia piirteitä ja sallivan oppilaille sellaista, mikä ei heille normaalisti kuulu. Väitöskirja sisältää runsaasti 1980-luvun helsinkiläiskoulujen penkkaritapojen kuvausta, olihan alue aikaisemmin lähes tutkimaton.

NUORISOTUTKIMUSSEURA JA -VERKOSTO

Vuonna 1988 perustettu Nuorisotutkimusseura on valtakunnallisesti organisoitunut monitieteisen nuorisotutkimuksen yhteenkokoaja, joka organisoii ja rahoittaa nuorisotutkimusta vuonna 1999 perustetun Nuorisotutkimusverkoston (6) kautta. Nuorisotutkimusseura pitää yhteyttä ulkomaisiin nuorisotutkimusjärjestöihin, järjestää nuorisotutkimusta käsitteleviä seminaareja ja julkaisee nuorisoa koskevia tutkimuksia ja raportteja. Nuorisotutkimusseuran jatkuvia julkaisuja ovat neljästi vuodessa ilmestyvä *Nuorisotutkimus*-lehti, yhteistyössä Nuorisoasian neuvottelukunnan kanssa vuosittain julkaistavat *Nuorisobarometrit* sekä *Nuorten elinolot*-vuosikirja, jonka artikkeleilla on tavalisesti jokin yhteinen ajankohtainen teema. Seuran muiden viimeaikaisten julkaisujen keskeisiä aihepiirejä ovat olleet osallisuus, monikulttuurisuus ja nuorisotyö. Lisäksi on julkaistu myös muun muassa nettisivusto Habboon liittyvän tutkimusprojektin tuloksia sekä verkkojulkaisut talonvaltauksista ja Jokelan tapahtumista. (Nuorisotutkimusseura [online].)

Folkloristien väitöskirjoja ei Nuorisotutkimusverkoston julkaisuissa ole ilmestynyt, mutta uskontotiede sen sijaan on viime vuosina ollut edustettuna. Anne Puurosen väitöskirja *Rasvan tyttäret* (2004) käsittelee anorektikoiden kokemuksia sairaudestaan. Puuronen keräsi tutkimusaineistonsa kirjoituspyynnöllä ja haastatteluin, minkä lisäksi hän antoi tutkittavilleen mahdollisuuden kommentoida tulkintojaan ennen niiden lopullista kirjoittamista väitöskirjaan. Titus Hjelmin tutkimus *Saatananpalvonta, media ja suomalainen yhteiskunta* ilmestyi vuonna 2005. Hjelmin aineistona oli yli 1100 sanomalehtiartikkelia ja lisäksi muita lehtijuttuja sekä radio- ja TV-ohjelmia, joiden pohjalta hän tarkasteli tiedotusvälineitten luomaa kuvaa saatananpalvonnasta Suomessa 1990-luvulla. Merja Hermosen vuonna 2006 ilmestynyt väitöskirja *Pimeä hebku* käsittelee samaa aihetta toisesta suunnasta. Hermonen haastatteli saatananpalvonnasta ja satanismista kiinnostuneita nuoria ja löysi viisi erilaista ajattelu- ja toimintatapaa, joiden pohjalta hän jaotteli nuoret saatananpalvojiin, rationalistisiin satanisteihin, metallisatanisteihin, aatteellisiin liikkujiin sekä saatananpalvonnasta irtautuneihin.

NUORISOTUTKIMUS JA PERINTEENTUTKIMUS

Etenkin nuorisotutkimuksen alkuvaiheissa nuoria tarkasteltiin usein joko yhteiskunnallisena ongelmana tai ainakin mahdollisena uhkatekijänä. Toisaalta nuorisossa nähtiin toivo uudesta ja paremmasta. (Puuronen 2006, 15–16.) Nykyään nuoret ryhmänä nähdään itsessään tutkimisen arvoisina siinä missä mikä muu ihmisryhmä tahansa; tutkimusta ei tarvitse perustella romantisoituilla käsityksillä nuoruudesta tai huolella tulevaisuudesta. Monet nuorten toimimisen tavat ovat kuitenkin erilaisia kuin lasten tai aikuisten, mikä on järkevää ottaa huomioon tutkimusta tehtäessä tai sitä suunniteltaessa. Esimerkiksi matkapuhelimen käyttö koskettaa nykyään kaikkia ikäryhmiä. Nuorten kännykkäkulttuuriin rajattu tutkimus on kuitenkin lähtökohdiltaan, aineistoltaan ja tuloksiltaan varmasti aivan erilainen kuin tutkimus, jonka kohteena olisi jokin muu matkapuhelimien käyttäjien ryhmä tai vaikkapa kännykkä suomalaisten yhteydenpitovälineenä. Nuorten tekstiviestikulttuuriin kuuluivat 1990-luvun lopulla nuorille ominaiset viestimistavat lyhenteineen ja hymiöineen, tekstiviestien kerääminen viestivihkoihin ja omien puhelinten ”tuunaaminen” vaihdettavilla kuorilla ja maalamalla. Tässä vaiheessa matkapuhelimien hinnat olivat jo halventuneet sen verran, että kännykkä alkoi olla teini-ikäisillä melko tavallinen koti- ja perhetaustasta riippumatta. (Kasesniemi & Rautiainen 2001.)

Perinteentutkimuksessa on 2000-luvulla valmistunut joitakin nuoriin liittyviä väitöskirjatutkimuksia, jotka kaikki painottuvat menneisyyden tutkimukseen. Kirsti Salmi-Niklander tarkasteli väitöskirjassaan *Itsekasvatusta ja kapinaa* (2004) Karkkilan työväenyhdistyksen nuoriso-osaston 1900-luvun alussa laatimia käsinkirjoitettuja lehtiä. Laajassa tutkimuksessaan Salmi-Niklander kuvasi Valistaja-lehden kirjoittajia ja tekstien sisältämiä kuvia työstä ja työläisistä, vapaa-ajasta, seurustelusta sekä miehen ja naisen rooleista. Salmi-Niklander tarkasteli erilaisia kansankirjoittajia ja käsinkirjoitettujen lehtien paikkaa suullisen ja kirjallisen tradition välissä.

Samana vuonna tarkastettiin myös Tarja Kupiaisen tutkimus *Kertovan kansanrunouden nuori nainen ja nuori mies*, joka käsitteli folkloristiikan pyhintä aluetta, kansanrunoutta, iän ja sukupuolen näkökulmasta. Kupiainen totesi, että vaikka vanhimman kansanrunoutentutkimuksen kansalliseen näkökulmaan on miehisen sankaruuden korostaminen sopinut hyvin, se ei ole ainoa mahdollinen tapa tarkastella kansanrunoutta. Erityisesti nuoren naisen kohdalla voi olla merkitystä myös sillä, mitä ei sanota. Kupiainen löysi runoudesta paikan myös sellaiselle nuorelle naiselle, joka esiintyy itse oman elämänsä subjektina. Tyttö voi tehdä itse elämäänsä koskevia valintoja, jopa äärimmäisiä, mutta runot voivat toimia elämän haltuunottamisen keinona myös kuvailemalla mahdollisuuksia, jotka eivät todellisuudessa ole toteuttamiskelpoisia. (Kupiainen 2004, 266–272.)

Nuorten elämänpäiriin liittyy myös Blanka Henrikssonin väitöskirja *”Var trogen i allt”* (2007), jossa hän tarkasteli ruotsinkielisiä muistokirjatekstejä Suomesta ja Ruotsista 1800-luvulta 1980-luvulle. Muistokirjoihin perheenjäsenet ja muut sukulaiset, koulutoverit, ystävät ja opettajat kirjoittivat pikku runoja, jotka usein sisälsivät elämänohjeita naiseksi kasvavalle tytölle. Runonpätkät kertovat, millainen tytön tulisi olla ja millaiseksi naiseksi hänen pitäisi tulla. Hyvän naisen arvokkain ominaisuus muis-

tokirjatekstien valossa on uskollisuus, niin perheelle (sekä vanhemmille että tulevalle puolisolle) kuin isänmaata ja Jumalaa kohtaan. (Henriksson 2007, 244–245.)

Jo tutkimuseettiseltä kannalta on syytä selvittää, kenen perinnettä oikeastaan ollaan tutkimassa. Tämä liittyy myös tutkimuskohteen tuntemiseen ja tunnistamiseen. Esimerkiksi nykyperinnettä tarkasteltaessa on mahdollista myös tehdä perusteeton oletus nuorista toimijoina, koska on helppoa ajatella lasten ja nuorten olevan enemmän kiinni nykyajassa ja uusissa perinteenmuodoissa kuin vanhempien ikäluokkien. (Pöysä 1989, 10.) Toisaalta ikänäkökulma voidaan helposti ohittaa keskittymällä pelkkään substanssiin. Kuitenkin huomio siitä, ollaanko tekemässä tutkimusta erityisesti nuortenperinteestä vai jostakin muusta, voi vaikuttaa esimerkiksi tulkintoihin perinteen leviämisestä. Ikänäkökulman huomiotta jättäminen voi antaa aivan väärän tai vinoutuneen kuvan jostakin ilmiöstä ainakin silloin, jos tutkimuksen lukija ei tunne aihetta ennestään. Mikäli tutkimus todellisuudessa kohdistuu nuoriin mutta tämä jätetään huomiotta, voivat tutkimustulokset olla yhtä lailla vääristyneitä kuin yleistettäessä pelkästään miehiä tai naisia käsittelevä tutkimus koskemaan kaikkia ihmisiä.

Nuorisotutkimus on luonteeltaan poikki- ja monitieteistä. Kun tutkimus tunnistetaan nuorisotutkimukseksi, avautuvat käytettäviksi monet rinnakkaisilla tieteenaloilla tehdyt tutkimukset. Erityisesti laadullisilla menetelmillä tehdyt tutkimukset ja niiden esittelemät aineistot voivat tarjota hedelmällistä lisävalotusta myös moniin perinteetutkimuksen kysymyksiin. On aina muistettava, ettei maailmassa, Suomessa tai edes yhdellä paikkakunnalla ole pelkästään yhtä nuorisoa. Nuoret ovat erilaisia ja monenlaisia niin kuin mikä muu ikäluokka tai sukupolvi tahansa.

VIITTEET

1. Tutkimus oli nimeltään *The Gang. A Study of 1313 Gangs in Chicago*.
2. Hollingsheadin tutkimus *Elmtonn's Youth* julkaistiin vuonna 1949.
3. Aksel Rafael Rosenqvistin väitöskirja *Murrosikä ja kasvatus – Sielutieteellinen ja kokeellisesti-kasvatusopillinen tutkimus* ilmestyi vuonna 1915 ja vuonna 1916 Albert Liliuksen *Skolålders själsliv* (julkaistu suomeksi vuonna 1920 nimellä *Kouluiän sielunelämä*).
4. Tutkimuksen alkaessa nuorimmat vastaajat olivat vasta 7-vuotiaita. Heidän kyselylomakkeensa täytti haastattelija haastattelun kuluessa.
5. Jim Morrison on haudattu Père Lachaisen hautausmaalle Pariisiin.
6. Vuonna 2006 perustettu Tyttötutkimusverkosto on Nuorisotutkimusverkoston itsenäinen alaverkosto.

KIRJALLISUUS

AALTONEN, SANNA 2006: *Tytöt, pojat ja sukupuoliäntä häirintä*. Helsinki: Yliopistopaino ja Nuorisotutkimusverkosto.

- AAPOLA, SINIKKA & KAARNINEN, MERVI 2003: Näkökulmia suomalaisen nuoruuden ja nuorison historiaan. – Aapola, Sinikka & Kaarninen, Mervi (toim.), *Nuoruuden vuosisata. Suomalaisen nuorison historia*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 909. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura; Nuorisotutkimusseura.
- AUTIO, MINNA 2006: *Kuluttajuuden rakentuminen nuorten narratiiveissa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Nuorisotutkimusverkosto.
- HAAVIO-MANNILA, ELINA 1958: *Kylätappelut. Sosiologinen tutkimus Suomen kylätappeluinstituutiosta*. Porvoo: WSOY.
- HEISKANEN, ILKKA & MICHELL, RITVA 1985: *Lättäbatuista punkkareihin. Suomalaisen valtakulttuurin ja nuorisokulttuurien kohtaamisen kolme vuosikymmentä*. Helsinki: Otava.
- HELANKO, RAFAEL 1953: *Turun poikasakit. Sosiologinen tutkimus 9–16-vuotiaitten poikien spontaanisista ryhmistä vv. 1944–51*. Turun yliopiston julkaisuja, sarja B, osa XLVI. Turku: Turun yliopisto.
- HELVE, HELENA 1987: *Nuorten maailmankuva. Seurantatutkimus pääkaupunkiseudun erään lähiön nuorista*. Helsingin yliopiston uskontotieteen jaoston toimitteita 4. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- HENRIKSSON, BLANKA 2007: ”*Var trogen i allt*”. Den goda kvinnan som konstruktion i svenska och finlandssvenska minnesböcker 1800–1980. Åbo: Åbo Akademis förlag.
- HERMONEN, MERJA 2006: *Pimeä hebku. Satanismi ja saatanaopivuoto 1990-luvun suomalaisessa nuorisokulttuurissa*. Helsinki: Loki-kirjat; Nuorisotutkimusverkosto.
- HJELM, TITUS 2005: *Saatananopivuoto, media ja suomalainen yhteiskunta*. Helsinki: Yliopistopaino ja Nuorisotutkimusverkosto.
- JUPPI, PIRITA 2004: *Keitä me olemme? Mitä me haluamme? Eläinoikeusliike määrittelykamppailun, marginalisoinnin ja moraalisen paniikin kohteena suomalaisessa sanomalehdistössä*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- KASESNIEMI, EIJA ja RAUTIAINEN, PIRJO 2001: *Kännyssä piilevät sanomat. Nuoret, väline ja viesti*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- KUPIAINEN, TARJA 2004: *Kertovan kansanrunouden nuori nainen ja nuori mies*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 996. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- LEHTONEN, JUKKA 2003: *Seksuaalisuus ja sukupuoli koulussa*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- LÄHTEENMAA, JAANA & NÄRE, SARI 1992: Johdanto. Tyttö tutkimuksen palomikkoja punomassa. – Näre, Sari & Lähteenmaa, Jaana (toim.), *Letit liehumaan. Tyttö kulttuuri murroksessa*. Tietolipas 124. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- LÄHTEENMAA, JAANA 2000: *Myöhäismoderni nuorisokulttuuri. Tulkintoja ryhmistä ja ryhmiin kuuluu misten ulottuvuuksista*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- MAKKONEN, ELINA 2005: Leea Virtasen lastenperinnetutkimukset ja uusi lapsuustutkimus. – Saarikoski, Helena (toim.), *Leikkikentiltä. Lastenperinnetutkimuksia 2000-luvulta*. Tietolipas 208. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Nuorisolaki 27.1.2006/72*.
- Nuorisotutkimusseura* [online]. <<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/>> [22.2.2008.]

- OJANEN, KAROLIINA 2008: Tyttötutkimuksen tytöt: keskusteluja tyttöyden moninaisuudesta ja tyttöjen vallasta – *Elore* 1/2008. [online] <http://www.elore.fi/arkisto/1_08/oja_b_1_08.pdf>
- PUURONEN, ANNE 2004: *Rasvan tyttäret. Etnografinen tutkimus anokrektisen kokemustiedon kulttuurisesta jäsentymisestä*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- PUURONEN, VESA 2006: *Nuorisotutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- PÖYSÄ, JYRKI 1989: Uusi kansanelämä suomalaisen folkloristiikan tutkimuskohteenä. – Pöysä, Jyrki (toim.), *Betoni kukkii. Kirjoituksia nykyperinteestä*. Tietolipas 115. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- RAIPPA, RITVA 2002: *Punkin kaksi vuosikymmentä: etnografiaa ja punkkareiden elämäkertoja*. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan julkaisuja 80. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- SAARIKOSKI, HELENA 1994: *Kouluajan kivoin päivä. Folkloristinen tutkimus penkinpainajaisperinteestä*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 617. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- SALMI-NIKLANDER, KIRSTI 2004: *Itsekasvatusta ja kapinaa. Tutkimus Karkekilan työläisnuorten kirjoittavasta keskusteluyhteisöstä 1910- ja 1920-luvuilla*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 967. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- SALOMÄKI, HANNA 2004: *Tosi rakkaus odottaa. Seksuaalieettinen nuortenliike Suomessa*. Helsinki: Yliopistopaino ja Nuorisotutkimusverkosto.
- SARMELA, MATTI 1969: *Reciprocity Systems of the Rural Society in the Finnish-Karelian Culture Area*. FF Communications 207. Helsinki: Suomalainen Tiedeakatemia.
- SÖDERHOLM, STIG 1990: *Liskokuninkaan mytologia. Rituaali ja rocksankarin kuolema: Jim Morrison -kultin etnografinen tulkinta*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 539. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- TOLONEN, TARJA 2001: *Nuorten kulttuurit koulussa – ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- TUOMAALA, SAARA 2004: *Työätekeivistä käsistä puhtaiksi ja kirjoittaviksi. Suomalaisen oppivelvollisuuskoulun ja maalaislasten kohtaaminen 1921–1939*. Bibliotheca Historica 89. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- TUOMINEN, MARJA 1991: ”Me ollaan kaikki sotilaitten lapsia.” *Sukupolvihegemonian kriisi 1960-luvun suomalaisessa kulttuurissa*. Helsinki: Otava.
- VAARANEN, HELI 2004: *Kaabaripoikia ja rappioromantiikkaa*. Espoo: Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus.

Filosofian lisensiaatti Merja Leppälahti valmistelee folkloristiikan väitöskirjaa Turun yliopistossa.